

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste commissie voor
Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving

datum 25 mei 2021

Betreffende wetsvoorstel:

35626

Wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de implementatie van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en ter uitvoering van het Klimaatakkoord

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 25 mei 2021 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: GroenLinks, Volt, DENK, PvdA, Fractie Den Haan, D66, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA en BBB.

Tegen: PVV, SP, PvdD FVD, JA21, BIJ1 en Groep Van Haga.

Aangenomen amendementen

Artikel I, onderdeel N

28 (Hagen) over uitsluiten inzet van biobrandstof uit soja

De indiener wil biobrandstoffen met een hoog risico op indirect landgebruik wettelijk uitsluiten van bijmenging als biobrandstof. Europees is al vastgelegd dat de bijmenging van biobrandstoffen verkregen uit palmolie een hoog risico heeft op indirect landgebruik en daarom ook niet bijgemengd mag worden. Biobrandstoffen verwerkt uit sojaolie kent echter ook risico's op indirect landgebruik, echter is dit nog niet Europees vastgelegd via een gedelegeerde handeling onder artikel 26 van de richtlijn hernieuwbare energie.

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 25 mei 2021

blad 2

Derhalve wordt met dit amendement wettelijk vastgelegd dat de bijmenging van biobrandstoffen verkregen uit sojaolie niet toegestaan is. In de Nederlandse praktijk wordt sojaolie al niet bijgemengd, dit amendement legt dit wettelijk vast.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, PvdA, Fractie Den Haan, D66, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21, FVD, Groep Van Haga en de PVV.

Artikel I, onderdeel Q

11 (Grinwis) over de mogelijkheid tot geaggregeerde invoering van elektriciteit in het Register Energie Vervoer

Met dit amendement wordt met een 'kan-bepaling' de mogelijkheid geboden tot geaggregeerde invoering van elektriciteit in het Register Energie Vervoer (REV). Op dit moment wordt elektriciteit, in tegenstelling tot biobrandstoffen, voor het overgrote deel niet ingeboekt in het REV. Administratieve en financiële drempels zorgen ervoor dat laadpunten thuis, in parkeergarages, bij winkels en op het werk niet ingeboekt kunnen worden. Zonder dit amendement creëert voorliggend wetsvoorstel het risico van een ongelijk speelveld in de snel ontwikkelende markt voor het laden van elektrische voertuigen. Dit amendement biedt de mogelijkheid om dit te voorkomen. In de eventuele nadere regels zou naar Duits voorbeeld geregeld kunnen worden dat kleine laadpunten geaggregeerd een derde partij de machtiging geven om de administratieve handelingen voor het inboeken over te nemen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, PvdA, PvdD, Fractie Den Haan, D66, ChristenUnie, VVD, SGP, het CDA, BBB, Groep Van Haga en de PVV.

Invoeging artikel I, onderdeel BB

10 (Grinwis) over een voorhangbepaling

Dit amendement regelt dat het ontwerp van de algemene maatregel van bestuur, waarin het nieuwe instrument van de broeikasgasreductie-eenheid (BKE) wordt geïntroduceerd, wordt voorgehangen bij de Kamers. De Raad van State¹, de Nederlandse Emissieautoriteit² en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zelf hebben geconcludeerd dat er gewerkt moet worden aan de robuustheid van de huidige HBE-systematiek en het bijbehorende versterkte toezicht, voordat een (complexe) nieuwe systematiek kan worden ingevoerd. Dit amendement borgt dat de Kamers kunnen beoordelen of de BKE-systematiek daadwerkelijk klaar voor invoering is.

Met algemene stemmen aangenomen.

Invoeging Artikel IA

13 (Geurts) over een evaluatiebepaling

---

¹ Kamerstukken II 2020/21, 35 626, nr. 4.

² Kamerstukken II 2020/21, 35 626, nr. 3.

datum 25 mei 2021

blad 3

Indiener vindt het van belang dat dit wetsvoorstel en de daarbij behorende algemene maatregel van bestuur en ministeriele regeling binnen drie jaar na inwerkingtreding van deze wet geëvalueerd worden. Dit wetsvoorstel en de daarbij behorende lagere wetgeving ziet op een markt snel in ontwikkeling. Het is daarbij van belang zicht te krijgen hoe dit voor de praktijk uitwerkt.

Met algemene stemmen aangenomen.

Verworpen amendementen

Invoeging Artikel I, onderdeel Ea

Invoeging Artikel BB

9 → **27** (Bisschop) over dat bij het vaststellen van de hoogte van de bijmengverplichting rekening gehouden wordt met de beschikbaarheid van de biobrandstoffen en een voorhangbepaling

Naast de toenemende bijmengverplichting voor wegverkeer en binnenvaart in de Wet milieubeheer, inclusief het voorliggende wetsvoorstel, is ook sprake van ambities voor bijmenging van biokerosine in de luchtvaart. Dat betekent dat de vraag naar biobrandstoffen sterk zal toenemen. Tegelijkertijd is de beschikbaarheid van deze biobrandstoffen niet onbegrensd. Analyses wijzen erop dat richting 2030 de Nederlandse bijmengambities en de bijbehorende vraag het duurzaam beschikbare aanbod wel eens zouden kunnen overstijgen. Dat kan fraude- en duurzaamheidsrisico's met zich meebrengen. Daarbij moet in de ogen van de indiener rekening gehouden worden met de vraag in andere landen naar biobrandstoffen en is in zijn ogen een 'fair share' nodig, zoals verwoordt in het SER-advies 'Biomassa in balans'. Gelet op het voorgaande stelt de indiener voor om in het voorliggende wetsvoorstel een bepaling op te nemen om ervoor te zorgen dat bij het vaststellen van de hoogte van de bijmengverplichting rekening gehouden wordt met de nationale en internationale beschikbaarheid van de onderscheiden soorten biobrandstoffen en de biomassa hiervoor, en dat hierover gerapporteerd wordt richting de Tweede Kamer.

In het verlengde hiervan stelt de indiener ook voor om een voorhangbepaling op te nemen voor de algemene maatregel van bestuur waarmee de omvang van de bijmengverplichtingen zoals genoemd in artikel 9.7.2.1 geregeld wordt.

Verworpen. Voor: de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, de ChristenUnie, de SGP, BBB, FVD, Groep Van Haga en de PVV.

Artikel I, onderdelen H, K en R

14 (Van Raan) over dat alle vormen van houtige biomassa zijn uitgesloten

Doel van dit amendement is de stimulans voor de inzet van biobrandstoffen geproduceerd uit voedsel- en voedergewassen en bijproducten van de productie of verwerking van voedsel- en voedergewassen (verder conventionele biobrandstoffen genoemd), en houtige biomassa te beëindigen. Conventionele biobrandstoffen stimuleren om de uitstoot van

datum 25 mei 2021

blad 4

broeikasgassen terug te dringen is ondoeltreffend klimaatbeleid, heeft nadelige gevolgen voor mensen en de natuur en remt noodzakelijke innovaties in de vervoersector af.

Conventionele biobrandstoffen vergroten de totale behoefte aan landbouwgrond. Dat leidt indirect tot ontbossing en aantasting van andere natuurlijke ecosystemen zoals tropische regenwouden, wat gepaard gaat met veel CO₂-uitstoot. Daardoor veroorzaken biobrandstoffen uit voedsel- en voedergewassen over hun volledige levenscyclus vaak meer CO₂-uitstoot dan conventionele biobrandstoffen. In andere gevallen wordt de beoogde uitstootreductie gedeeltelijk tenietgedaan. Geavanceerde biobrandstoffen gemaakt van afval en reststromen leiden in het algemeen namelijk tot veel minder CO₂-uitstoot dan conventionele biobrandstoffen.

Om de klimaatopwarming te beperken tot 1.5°C is het nodig in rap tempo de verbranding van fossiele brandstoffen af te bouwen, ontbossing te stoppen en overtollige koolstofdioxide uit de atmosfeer te halen. Een hectare landbouwgrond herbebossen haalt meer CO₂ uit de atmosfeer dan de uitstoot die kan worden bespaard door biobrandstoffen te gebruiken verkregen uit gewassen geteeld op diezelfde hectare.

De Europese Commissie schatte de omzetting van natuur in akkerland en plantages als gevolg van het EU-biobrandstoffenbeleid tot 2020 wereldwijd op 67.000 km², meer dan de landoppervlakte van Nederland en België samen. In Zuidoost-Azië alleen leidde de Europese vraag naar biobrandstoffen tot de kap van naar schatting 10.000 km² regenwoud voor palmolieplantages.

Conventionele biobrandstoffen hebben bijgedragen aan prijsvolatiliteit, landspeculatie en aantasting van de voedselzekerheid van kwetsbare mensen in ontwikkelingslanden. Opeenvolgende Speciale Rapporteurs van de Verenigde Naties voor het Recht op Voedsel riepen op om de bijmengverplichtingen voor conventionele biobrandstoffen af te schaffen.

Europees is vastgelegd dat de bijmenging van biobrandstoffen verkregen uit palmolie een hoog risico heeft op indirect landgebruik (indirect land use change of ILUC) en het gebruik ervan moet afgebouwd worden. Het wetsvoorstel van de regering sluit het gebruik van biobrandstof uit palmolie uit, maar laat na andere ondoeltreffende conventionele biobrandstoffen, inclusief biobrandstof uit sojaolie en uit bijproducten van palmolie zoals palmvetzuurdestillaat (PFAD), wettelijk uit te sluiten.

In het Klimaatakkoord is afgesproken om biobrandstof uit palm- en sojaolie vanwege het ILUC-risico uit te sluiten van inzet als hernieuwbare energie. De Raad van State merkte terecht op dat de regering, door enkel biobrandstof uit palmolie uit te sluiten, slechts deels uitvoering geeft aan deze afspraak.¹ De SER stelt in het recente advies Biomassa in Balans dat biobrandstoffen uit voedsel ongewenst zijn.

Onder de herziene Richtlijn hernieuwbare energie is de inzet van conventionele biobrandstoffen volledig optioneel. De richtlijn laat lidstaten uitdrukkelijk toe om alle steun voor conventionele biobrandstoffen te schrappen of geleidelijk af te bouwen. Lidstaten kunnen ook verder differentiëren binnen de categorie van conventionele biobrandstoffen.

datum 25 mei 2021

blad 5

Door de inzet van conventionele biobrandstoffen uit te sluiten, worden brandstofleveranciers gestimuleerd te innoveren en werk te maken van geavanceerde brandstoffen om klimaatdoelen te halen.

Derhalve wordt met dit amendement wettelijk vastgelegd dat biobrandstoffen uit voedsel- en voedergewassen (conventionele biobrandstoffen) en houtige biomassa niet langer kunnen worden ingeboekt in het register energie voor vervoer en dat de categorie HBE-conventioneel komt te vervallen.

1 Kamerstukken II 2020/21, 35 626, nr. 4.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, JA21, FVD, Groep Van Haga en de PVV.

Artikel I onderdelen H, K en R

12 (Van Raan) over dat biobrandstoffen uit voedsel- en voedergewassen niet langer kunnen worden ingeboekt en het vervallen van de categorie HBE-conventioneel

Doel van dit amendement is de stimulans voor de inzet van biobrandstoffen geproduceerd uit voedsel- en voedergewassen en bijproducten van de productie of verwerking van voedsel- en voedergewassen (verder conventionele biobrandstoffen genoemd) te beëindigen. Conventionele biobrandstoffen stimuleren om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen is ondoeltreffend klimaatbeleid, heeft nadelige gevolgen voor mensen en de natuur en remt noodzakelijke innovaties in de vervoersector af.

Conventionele biobrandstoffen vergroten de totale behoefte aan landbouwgrond. Dat leidt indirect tot ontbossing en aantasting van andere natuurlijke ecosystemen zoals tropische regenwouden, wat gepaard gaat met veel CO₂-uitstoot. Daardoor veroorzaken biobrandstoffen uit voedsel- en voedergewassen over hun volledige levenscyclus vaak meer CO₂-uitstoot dan conventionele biobrandstoffen. In andere gevallen wordt de beoogde uitstootreductie gedeeltelijk tenietgedaan. Geavanceerde biobrandstoffen gemaakt van afval en reststromen leiden in het algemeen namelijk tot veel minder CO₂-uitstoot dan conventionele biobrandstoffen.

Om de klimaatopwarming te beperken tot 1.5°C is het nodig in rap tempo de verbranding van fossiele brandstoffen af te bouwen, ontbossing te stoppen en overtollige koolstofdioxide uit de atmosfeer te halen. Een hectare landbouwgrond herbebossen haalt meer CO₂ uit de atmosfeer dan de uitstoot die kan worden bespaard door biobrandstoffen te gebruiken verkregen uit gewassen geteeld op diezelfde hectare.

De Europese Commissie schatte de omzetting van natuur in akkerland en plantages als gevolg van het EU-biobrandstoffenbeleid tot 2020 wereldwijd op 67.000 km², meer dan de landoppervlakte van Nederland en België samen. In Zuidoost-Azië alleen leidde de Europese vraag naar biobrandstoffen tot de kap van naar schatting 10.000 km² regenwoud voor palmolieplantages.

Conventionele biobrandstoffen hebben bijgedragen aan prijsvolatiliteit, landspeculatie en aantasting van de voedselzekerheid van kwetsbare mensen in ontwikkelingslanden.

datum 25 mei 2021

blad 6

Opeenvolgende Speciale Rapporteurs van de Verenigde Naties voor het Recht op Voedsel riepen op om de bijmengverplichtingen voor conventionele biobrandstoffen af te schaffen.

Europees is vastgelegd dat de bijmenging van biobrandstoffen verkregen uit palmolie een hoog risico heeft op indirect landgebruik (*indirect land use change* of ILUC) en het gebruik ervan moet afgebouwd worden. Het wetsvoorstel van de regering sluit het gebruik van biobrandstof uit palmolie uit, maar laat na andere ondoeltreffende conventionele biobrandstoffen, inclusief biobrandstof uit sojaolie en uit bijproducten van palmolie zoals palmvetzuurdestillaat (PFAD), wettelijk uit te sluiten.

In het Klimaatakkoord is afgesproken om biobrandstof uit palm- en sojaolie vanwege het ILUC-risico uit te sluiten van inzet als hernieuwbare energie. De Raad van State merkte terecht op dat de regering, door enkel biobrandstof uit palmolie uit te sluiten, slechts deels uitvoering geeft aan deze afspraak.¹ De SER stelt in het recente advies *Biomassa in Balans* dat biobrandstoffen uit voedsel ongewenst zijn.

Onder de herziene Richtlijn hernieuwbare energie is de inzet van conventionele biobrandstoffen volledig optioneel. De richtlijn laat lidstaten uitdrukkelijk toe om alle steun voor conventionele biobrandstoffen te schrappen of geleidelijk af te bouwen. Lidstaten kunnen ook verder differentiëren binnen de categorie van conventionele biobrandstoffen. Door de inzet van conventionele biobrandstoffen uit te sluiten, worden brandstofleveranciers gestimuleerd te innoveren en werk te maken van geavanceerde brandstoffen om klimaatdoelen te halen.

Derhalve wordt met dit amendement wettelijk vastgelegd dat biobrandstoffen uit voedsel- en voedergewassen (conventionele biobrandstoffen) niet langer kunnen worden ingeboekt in het register energie voor vervoer en dat de categorie HBE-conventioneel komt te vervallen.

¹ Kamerstukken II 2020/21, 35 626, nr. 4.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, JA21, FVD, Groep Van Haga en de PVV.

Moties

15 (Bouchallikh) over de vermenigvuldigingsfactor 4 toepassen voor elektrisch vervoer
Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA en BBB.

16 (Bouchallikh en De Hoop) over het onderzoeken van de negatieve effecten van het bijmengen van restproducten op de productie van palmolie
Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, Groep Van Haga en de PVV.

datum 25 mei 2021

blad 7

17 (Van Raan en Bouchallikh) over externe risico's monitoren bij import van grondstoffen voor biobrandstof

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, Groep Van Haga en de PVV.

18 (Van Raan) over een voorhangprocedure bij de ministeriële regeling over de Richtlijn hernieuwbare energie

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, de ChristenUnie, JA21, FVD, Groep Van Haga en de PVV.

19 (Van Raan) over alle vormen van houtige biomassa uitsluiten van gebruik als biobrandstof

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, JA21, FVD, Groep Van Haga en de PVV.

20 (Van Raan en Bouchallikh) over het gebruik van voedsel- en voedergewassen als biobrandstof uitfaseren

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, de SGP, JA21, FVD, Groep Van Haga en de PVV.

21 (De Hoop) over een afbouwpad voor biobrandstoffen uit voedsel- en voedergewassen opnemen in het Besluit energie vervoer voor 2023

Aangehouden.

22 → 30 (De Hoop en Bouchallikh) over een impactassessment naar toename van de vraag naar biobrandstoffen

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, Groep Van Haga en de PVV.

23 (Grinwis) over het geaggregeerd inboeken van elektriciteit in het Register Energie voor Vervoer

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, Groep Van Haga en de PVV.

datum 25 mei 2021

blad 8

24 (Peter de Groot) over leveringen van hernieuwbare energie in de zeevaart per kwartaal laten inboeken

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, Groep Van Haga en de PVV.

25 (Bisschop en Alkaya) over onderzoek naar de risico's van biobrandstoffen voor scheepsmotoren in de binnenvaart

Met algemene stemmen aangenomen.

26 (Alkaya en Bisschop) over de bijmengverplichting voor de binnenvaart niet handhaven zolang het niet veilig, geschikt en duurzaam is

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, de ChristenUnie, de SGP, BBB, JA21, FVD, Groep Van Haga en de PVV.